

LIITON ARKKI

Vihdoin yhdessä!
RTTL 60 vuotta - jäsenten juhlaa Finlandia-talossa!

Tes-neuvottelut ovat jo ovella

2/2021
RADIO- JA TELEVISIOTOIMITTAJIEN LIITON JÄSENLEHTI

Haamusärkyjä Hakaniemessä

Sauvo Puhtila ja 30 Yleisradion toimittajaa perustivat Radio- ja televisiotoimittajien yhdistyksen 19.4.1961. Nyt 60 vuotta myöhemmin olemme noin 4500 jäsenen liitto ja Suomen Journalistiliiton suurin jäsenjärjestö.

En aio sukeltaa kovin syvälle liiton historiaan sillä se aika on käsitelty kahdessa ansiokkaassa historiikissa, mutta yksi tärkeä virstanpylväs on tässä kohtaa mainittava, koska se on yllättävän ajankohtainen juuri nyt: RTTL liittymisen silloiseen Suomen Sanomalehtimiesten liittoon (SSL) vuonna 1979.

SSL:ssä oli silloin vajaat 5000 jäsentä ja RTTL:lla noin tuhat jäsentä. Yhdistymistä oli yritetty aikaisemminkin mutta RTTL:n jäsenäänestys kaatoi ensimmäisen yrityksen vuonna 1973.

Tuota 41 vuotta sitten hyväksyttyä liittymissopimusta on yllättäen perattu tänä syksynä uudelleen. Tähän johti vanha epäily, että RTTL olisi solminut yhdistymisen aikaan salaisen "saunasopimuksen", joka olisi tuonut meille perusteettomia etuja kaikki nämä vuodet.

Epäluuloja lisäsi vielä se, että itse liittymissopimus tuntui kadonneen SJL:stä kuin tuhka tuulee. Lopulta sopimus löytyi kansallisarkistosta, jonne SJL:n arkisto on siirretty.

Kiistassa on kysymys RTTL:lle maksetusta vuosittaisesta erityistuesta. Siitä sovittiin liittymissopimuksessa siksi, että RTTL:lle jäi yhdistymisen jälkeen huomattavan paljon sellaisia työehtosopimuksen valmisteluun ja valvontaan liittyviä edunvalvontatehtäviä, joita yksittäisillä lehtiyhdistyksillä ei ole koskaan ollut.

Marraskuun alussa RTTL ja Ylen ohjelmatyöntekijät YOT läpivalaistiin kolmelta vuodelta. SJL:n hallitus halusi selvittää viisihenkisen työryhmän voimin, että olemmeko noudattaneet yhdistymissopimuksen kirjauksia.

Selvitys ja sen taustat käsiteltiin SJL hallituksessa, joka hyväksyi selvitystyön kiitoksilla ja totesi, että kaikki on niin kuin pitääkin. Seuraavaksi asiaa ruoditaan Journalistiliiton valtuustossa. Tätä kirjoittaessani valtuuston kokous on vielä edessä.

Valtuustoon tuodaan myös Suomen Elokuva- ja mediatyöntekijät ry:n, SET:in hakemus liittyä Journalistiliittoon. SET on samaa kokoluokkaa kuin RTTL 41 vuotta sitten. Uskon ja toivon, että myös SET hyväksytään liiton jäsenyhdistykseksi ja Journalistiliiton jäsenmäärä kasvaa ensi vuoden alusta sadoilla uusilla jäsenillä.

Palaan vielä lyhyesti 41 vuoden takaiseen päätökseen. RTTL:n yhdistyminen Suomen sanomalehtimiesten liittoon oli tietenkin täysin oikea ratkaisu. SSL käänsi silloin kehityksen suunnan kohti yhteistä media- ja viestintäalan työntekijöiden vaikutusvaltaista kattojärjestöä, joka nyt tunnetaan nimellä Suomen Journalistiliitto SJL.

Marraskuun alku kuitenkin osoitti, että kasvu ei tapahdu ilman kasvukipuja. Turhien epäluulojen aiheuttama haamusärky voi jatkua jopa yli neljäkymmentä vuotta. Se on tärkeä tiedostaa tilanteessa, jossa liitto on jälleen kasvamassa yhdellä uudella yhdistyksellä.

Vuosi 2021 on kaikesta huolimatta sekä RTTL:n että SJL:n juhlavuosi. Vanhojen epäluulojen ei pidä antaa latistaa juhlatunnelmaa. Edessä on paljon suurempiakin haasteita, joissa yhteistyökykyä tullaan tarvitsemaan.

Lisää historiaa ja juhlahumua tässä Arkissa sekä osoitteessa www.rttl.fi. Antoisia lukuhetkiä!

kuva: Seppo Sarkkinen

Päätoimittaja: **Tapio Räihä**
Toimitus: **Marjo Partio**
Taitto: **Mira Gartz**
Kuvatoimitus/valokuvaaja: **Seppo Sarkkinen**
Paino: **Edita, Helsinki**

Toimituskunta:
Irmeli Heliö
Sari Korpela-Välisaari
Leena Mattila
Jukka-Pekka Nyrhinen
Arto Paljakka
Kari Romppainen
Tapio Räihä

Julkaisija: **Radio- ja televisiotoimittajien liitto ry.**
PL 82, 00024 Yleisradio
rttl@yle.fi
www.rttl.fi

s. 4

RTTL JUHLI 60-VUOTISSYNTYMÄPÄIVIÄÄN FINLANDIA-TALOSSA

s. 12

MURROSTEN VUOSIKYMMEN 2011-2021

s. 20

MATTI APUNEN – YLEN LAADUNVALVOJA

LIITON ARKKI 2/2021

sisällysluettelo

2	Puheenjohtajan palsta
10	Ilta järjestökaverin kanssa vai oliko se sittenkin kirkas aamunkoitto?
25	RTTL:n uudet kunniajäsenet
26	Afganistanin romahdus
29	Pakina: Jonkun pitää puhua totta
30	Koronasta kohti tulevaa
34	Tes-neuvottelut ovat jo ovella
36	Tee yhdessä, älä tee kämäistä tai kuunneltavaa
42	Vanhat Ketut vauhdissa jälleen
44	Viimeinen koronadi

Yhdessäolo voimauttaa! RTTL juhli 60-vuotissyntymäpäiviään Finlandia-talossa

Ilo ja jälleentapaamisen riemu täyttivät juhlapaikan jo heti ensi hetkistä alkaen. Halausten ja tunteiden ilmaisujen runsaus kuului pitkän tauon jälkeen iloisina tervehdyksinä ja spontaaneina kiljahduksina ystävien ja pitkäaikaisten työtovereiden tunnistamisessa. Noin 350 liiton jäsentä oli saapunut vihdoin ja viimein nostamaan maljan liiton monen kymmenen vuoden taipaleelle. Koronatilanteen vuoksi ajankohta oli vaihtunut aina vain eteenpäin. Mutta nyt oli hetki sanoa "Onnea kuusikymppinen RTTL!"

Tervehdyssanat lausui nykyinen puheenjohtaja Tapio Räihä. Lisäksi kuulumme tervehdyksen Journalistiliitosta puheenjohtaja Hanne Aholta. Humoristisella juhlapuheellaan Arto Nieminen sai hymyn huulille. Pöydissä kierrellessä ja erikokoisia ryhmiä jututtaessa RTTL:n toiminnassa yhdessäolot ja tapaamiset nousivat tärkeysjärjestyksen huipulle.

Vanhat Ketut tietävät Liiton merkityksen vuosikymmenten mainingeissa ja aallokoissa. Mutta myös nuorten kommentoissa nousee yhdessä tekemisen voima. Ei tarvitse jäädä yksin askarruttavien asioiden edessä, tuki tuo voimaa selviytyä kiperistäkin asioista. Illan huomionosoituksissa Vanhojen Kettujen aktiivinen puheenjohtaja Leena Tammlander sai liiton kultaisen kunniamerkin, sekä kunniajäseniksi kutsuttiin Anneli Salmivaara, Tarja Hakulinen, Arto Nieminen, Seppo Puttonen ja Pekka Niemiahon. Kaksi viimeistä olivat valitettavasti estyneet saapumasta paikalle.

Illan juontajat Harri Moisio ja Marja Sannikka

RTTL:n kunniajäsenet Pike Epstein ja Jussi Tuominen vaihtavat kuulumisia.

Paitsi niiden monivuotisten ystävien näkeminen, myös muu ohjelmisto viihdytti meitä vieraita. Ismo Leikola röhöytti yleisön naurunremahduksiin sutjakkaalla sanailullaan ja sali täyttyi raikuvista aplodeista. Musiikillista antia tarjoili tilaisuuden aluksi kanteletaiteilija Sanni Virta heti paikan päälle saavuttuamme ja kuohuviiniä siemaillessamme. Buffet-antimia nautiskellessamme Soma jousikvartetti puolestaan vei iltaa tunnelmoiden eteenpäin. Ja illan lopuksi Sami Pitkämön orkesteri houkutteli parketilla liitelijät rytmeihin mukaan. Kun yö koitti, moni olisi varmasti vielä jaksanut muutaman lantion pyörytyksen.

Ilta osoitti, että läsnäolupaaminen on voimaa, valoa, ja iloa. Taas on virtaa jatkaa eteenpäin.

Teksti **Jukka-Pekka Nyrhinen**

Kuvat **Seppo Sarkkinen**

"Olen Vanhojen Kettujen varapuheenjohtaja, kehoitan liittymään mukaan, meillä on aina kivaa ja hauskaa tekemistä!", toteaa Tarja Hakulinen. Vierellä Vanhojen Kettujen puheenjohtaja Leena Tamlander.

"25 vuotta jäsenenä liitossa on hyvä aika. Silloin kun on juhlan aika, juhlietaan yhdessä. Silloin kun kärsitään, taistellaan yhdessä", kiteyttää kuvaaja-leikkaaja Berislav Jurišić. Jututtajana Jukka-Pekka Nyrhinen.

Vieraita nauratti myös stand up -koomikko Ismo Leikola.

Oikea s. ylinnä:

Buffet-antimien ruokkiessa ruumista, henkisestä ravitsemuksesta piti huolen mainio Soma-kvartetti. Upeasti soittaneet muusikot saivat ansaittuja aplodeja iloislta kuulijajoukolta.

Oikea s. keskellä:

Nämä reissut ovat parasta antia. Että tapaa muita kollegoja ja kuulee miten asioita hoidetaan ja tehdään eri puolella maata. Vire ei tule esiin julkisissa lausunnoissa vaan niissä jutuissa ja teoissa, mitä muut toimittajat saavat aikaan, toteavat pohjoisen naiset Kaisa Aikio, Inger-Ellen Suoninen, Susanna Guttorm, Anneli Lappalainen ja Kirsti Länsman upeissa asuuissaan.

Oikea s. alinna:

Lokakuussa eläkkeelle jäänyt RTTL:n entinen toiminnanjohtaja Anneli Salmivaara herkistyi kunniajäsenyydestään. Tunnelmassa mukana nykyinen toiminnanjohtaja Marjo Partio ja puheenjohtaja Tapio Riih.

"Mukava nähdä tuttuja ja olla kasvoitusten etenkin näinä aikoina. Liitto merkitsee yhdessä vaikuttamista. Se ajaa meidän kaikkien puolesta jäsentensä etuja ja asioita, neuvottelee puolestamme", toteaa kääntäjä Maria Kynsijärvi.

YOT:n jäsenenä aloittanut ja jo konkarina ammattiyhdistysmaailmaan osallistuva kirjailija ja media-alan yrittäjä Maria Jyrkäs (oik.) nautti illasta yhdessä tuoreen RTTL:n jäsenen, tietokirjailija-näyttelijä Jenny Rostainin kanssa.

Nuorempaa jäsenistöä illassa edustivat kuvajournalisti Silja Viitala ja toimittaja Topias Peltonen. Pöytäseurue oli hyvin tietoinen liiton antamasta tuesta ja avusta työelämässä.

Oik. s. ylinnä:
Juttu luistaa - Risto Mattila, Inari Köngäs ja Pauliina Grym.

Oik. s. keskellä vasemmalla:
Skool! Kari "Pyrtsi" Pyrhönen - MOT:n puheenjohtaja.

Oik. s. keskellä oikealla:
Eelis Bjurström, Roope Visuri, Laura Kangas ja Tatu Kuukkanen juhliivat 60-vuotiaasta liittoa ja kuuluivat illan kuluessa myös vanhemman polven eli Vanhojen Kettujen pирteitä tervehdyksiä.

Oik. s. alinna:
Ilta päättyi Sami Pitkämön orkesterin tahdeissa!

Lisää kuvia 60-vuotisjuhlista löytyy osoitteesta www.rttl.fi!

Ilta järjestökaverin kanssa vai oliko se sittenkin kirkas aamunkoitto?

Tapasin äskettäin vanhan kaverin perinteisestä printtiteollisuudesta. Muistelimme ja maistelimme menneitä edunvalvontataistelujamme. Se ei ollut vissyä, mitä maisteltiin, joten vähän herkistelimekin.

Koimme silloin ja koemme vieläkin syvää taistelukaveruutta huolimatta siitä, että meillä oli erilaiset poteromme. Minulla se oli sähköinen ja kaverillani paperille painettu.

Vastustajamme, ei kuitenkaan vihollisemme, oli lopulta sama, jota kuvaa yleisnimi työnantaja. Erisnimet olivat tietysti erilaiset.

Vastapuolen kikat olivat molemmilla ihan samat, eli jatkuva ryntäystä, kokkailuja ja poukkoilua suuntaan ja toiseen. Lopputulemakin oli ihan sama, joukkojamme supistettiin, siirrettiin sinne sun tänne, poteromme kaventuivat niin paljon, että ahdisti. Väen vähentyessä jäljelle jääneiden paineet kasvoivat.

Jutteluissamme tiivistyi hyvin suomalainen mediatodellisuus. Tätähän se on ollut. Mutta illan edetessä me kaksi löysimme läheltä lohtuakin, löysimme sen nimittäin toisistamme. Huomasimme hyvin nopeasti, että päinvastoin kuin alalle tullessamme, töittemme sisältö oli joko ihan samanlainen tai sitten pääosin samanlainen. Itse eksyin toimittajan ammattiin tekemään sisältöjä perinteiseen sanomalehteen, sitten aikakausjulkaisuun, siitä radioon ja siitä televisioon. Työn sisältö muuttui joka hyppäyksellä.

Nyt kaikki tekee samalla tavalla sisältöä, liikkuvaa ja paikallaan pysyvää oli töissä tekemisissä painomusteen tai sähkön kanssa.

Vanhalla teollisuusliittoperiaatteella asian ilmaisten me teemme kaikki samaa makkaraa riippumatta siitä minkä firman nimi palkkakuitissa seisoo. Ja välillä myös tuntuu, että teemme todellakin makkaraan verrattavaa tuotetta samoista jauhoista omilla lihanpaloilla ja mausteilla lisättynä kaikille julkaisualustoille itseään säästämättä. Kun aloitin tai pikemminkin eksyin luottamusmiestehtäviin, ero sähköisen ja painetun sanan välillä oli vielä selkeä. Ja niin oli myös eri medioiden rooli. Nyt roolitkin ovat sekaisin. Tämä on näkynyt itselleni perin outona nokitteluna kaupallisen median ja julkisen palvelun Yleisradion välillä. Tuo nokittelu on viety jo pariin kertaan EU-komission ratkottavaksi.

Kun meidän iltamme ehti tähän vaiheeseen, päädyimme yhteiseen näkemykseen. Tällainen nokittelu on paitsi turhaa myös hölmöä. Pienen suomalaisen mediateollisuuden voimavarat haaskataan keskinäiseen kinaamiseen, kun oikeat viholliset asuvat ihan muualla. Liittyessäni ensimmäiseen sanomalehtimiesyhdistykseeni Tampereella, eron tunsin oikeasti. Vuosien mittaan siirryttyäni Yleisradion palvelukseen lehtikollegoista tuli paitsi työkavereita, järjestökavereita myös läheisiä ystäviä.

Yhdessä toimiminen oli ja on arvo, jota en koskaan unohda. Tällaisen yhteistyön jatkuminen olisi suotavaa. Koko järjestötoiminnan kannalta Journalistiliiton siipien suojissa se on suorastaan elinehto. On ollut hienoa havaita, että osa ja toivottavasti hyvin suuri osa kaupallisen median kollegoista kokee samalla tavalla. Me olemme samaa porukkaa.

Koska kyse oli kahden vanhan papparaisen kohtaamisesta pitkstä aikaa, sorruimme tietenkin myös nyhkimään kuinka kaikki oli ennen niin paljon paremmin. Saattoi ollakin, ainakin aikaa tuntui olevan enemmän. Jumalaton kiire oli toisenlaista, mutta oli silloinkin kiireitä. Meitä oli myös enemmän. Juttu päivässä (yhdelle alustalle) pitää lopputilin loitolla oli sanonta, jota silloin journalistit hokivat. Nyt se ei enää riitä. Sanontaa voisi siis muokata muotoon; sisältöä sinne ja tänne saattaa pitää hyvällä tuurilla lopputilin kauempana.

Siirtyessämme hienojen juomien pariin, keskustelu tuppasi vähän hidastumaan. Laatu oli tietysti edelleen priimaa. Toista konjakkia siemailtaessa ryhdyimme ennustelemaan. Niistä ei jäänyt mitään muistamisen arvoista paitsi yhdeltä osin. Ennustimme suomalaisille mediataloille ruusuista tulevaisuutta. Sosiaalisen median tarjoama ns. vaihtoehtoinen media kuolee pois omaan sisäiseen mahdotto-muuteensa, toimittajat lakkaavat seuraamasta Twitteriä ainoana uutislähteenä ja palaavat juurilleen. Sanomalehdet, ainakin jotkut niistä, tekevät uuden läpimurron digitaalisessa maailmassa ja rauha palaa kaupallisten toimijoiden ja Ylen välille.

Sanomalehtien omistus toki keskittyy edelleen, mutta laadukas sisältö myy entistä enemmän ja ilmaistarjonta nujeretaan. Tässä vaiheessa toki tuli järki käteen ja palasimme maan pinnalle. Ehkä näin ruusuisesti ei käykään. Ja sitten alkoikin masennusvaihe, josta en tähän kerro yhtään mitään. En nyt oman elämänmuutoksen koitaessa halua masentaa ketään. Sanon vain, että kyllä me aika ilkeän inhorealistiseen tilaan itsemme saimme.

Jätän järjestöhommat vuoden vaihteessa 2021. Samalla päättyvät kaikki luottamustehtäväni Ylen hallituksessa ja Ylen eläkesäätiössä. Ja samalla kellonlyömällä siirryn aktiiviväestöstä passiiviin. Se on minimaalisen pieni hyppy järjestöille, joista tuli lopulta varsin iso osa elämäni, mutta huimaava kolmioloikka henkilökohtaisesti. En tiedä mitä lopulta teen eläkkeellä. Epäilen vahvasti, että en jatkossa ryhdy pelaamaan hedelmäpelejä marketeissa, enkä varmasti aloita minkäänlaista "järjestöuraa" eläkeläisjärjestöissä. Sain omasta mielestäni järjestöistä jo oman osuuteni, enempää en kaipaa. En usko pelaavani myöskään bingoa, jos semmoisia pelipaikkoja enää onkaan.

Mutta ihmisiä minä varmasti kaipaan. Ihmiset ovat järjestöelämän paras osuus. Minunkin taipaleelleni on osunut sellaisia järjestölegendoja, joita en koskaan unohda. Osa hyvässä mielessä ja osa taas ei, mutta legendoja yhtä kaikki. Päädyin järjestöhommiin osin sattumalta mitenkään mihinkään pyrkimättä. Ryhdyin uutistoimituksen luottamusmieheksi yhdellä puhelinoitolla. Miettimisaikaa sain 5 minuuttia kun minua kysyttiin. Jos olisin arvannut minne se tie vie, olisin varmasti harkinnut pitempään.

Oma motiivi oli hyvin simppele. En kerta kaikkiaan voinut sietää tilanteita, joissa näin kuinka väärin ihmisiä voidaan työelämässä kohdella. Muuta ei oikeastaan ollutkaan. Tällä oikeudenmukaisuuden tunteella oli sitten toinenkin puoli. Ihmisten murheet tunkeutuivat ihon alle.

Järjestötyössä on hetkensä, on valoa ja aurinkoa ja sitten helvetillistä myrskyä. Kaikkea tätä olen kokenut. Kaikkea en voi muistella hyvällä.

Mutta on siltikin sanottava, että kaikesta huolimatta olen saanut olla enemmän aurinkoisella puolella katuja. Ammattijärjestötyö on oikeasti mielenkiintoista, siitä saa paljon itselleen, siinä tutustuu hienoihin ihmisiin ja persoonallisuuksiin. Ihmisten kanssa puuhastelu on antoisaa puuhaa.

Sitä puuhaa hoitavat ihmiset itse. Olen tietysti tutustunut myös tuttuun nimeen varsin usein. Hän on Joku Muu, varsinainen järjestölegenda. Aika usein olen kuullut, että asiat saa hoitaa Joku Muu. Ei se niin mene. Itse ne on hoidettava ja mieluusti yhdessä.

Kohottavaksi lopuksi, päädyimme kaverini kanssa samaan johtopäätökseen. Järjestötyö on niin uskomattomalta kuin se kuulostaa, aivan jumalattoman hauskaa puuhaa toisten ihmisten kanssa. Tämän jälkeen olikin rauhoittavaa poistua pimenevään iltaan. Maailma oli edelleen paikallaan.

Arto Nieminen

